

NOVA PRAVA

Uredništvo in uprava v Ljubljani,
Gradišče št. 7. — Telefon št. 77.

NARODNO-SOCIJALISTIČNI TEDNIK

Naročnina: 4 Din., za inozemstvo
6 Din. na mesec. Izhaja ob sobotah.

Vabilo

na

IV. redni strankin zbor NSS

ki se vrši

na binkoštni pondeljek, 21. maja 1923
v dvorani Narodnega doma v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Naznanila predsedstva.
2. Poročilo načelstva:
 - a) političnega tajnika (tov. Ivan Tavčar),
 - b) organizacijskega tajnika (tov. Franjo Rupnik),
 - c) blagajnika (tov. Josip Ambrožič),
 - d) nadzorstva (tov. Franjo Šalehar).
3. Volitev osrednjega izvrševalnega odbora in nadzorstva.
4. Notranji in zunanji politični položaj (tov. Ivan Deržič).
5. Načela narodnega socijalizma (tov. dr. Ivo Politeo).
6. Slučajnosti.

Zborovanje se prične ob 9. uri dopoldne in se ob 2. uri popoldne nadaljuje. Predloge za strankin zbor je poslati načelstvu stranke do 17. maja.

Tovariši so naprošeni, da pridejo v Ljubljano že dan poprej, da jim bo mogoče udeležiti se tudi prireditve jugoslovanske narodno-socijalistične mladine.

Tovariši! Za razvoj naše stranke je ta zbor, ki mu bodo poleg delegatov iz cele Jugoslavije prisostvovali tudi zastopniki bratske narodno-socijalistične stranke iz Čehoslovaške, velikega pomena. Zato pričakujemo točne in zanesljive udeležbe.

V Ljubljani, dne 1. maja 1923.

Za načelstvo „Narodno-socijalistične stranke“:

Ivan Deržič l. r.
načelnik.

Ivan Tavčar l. r.
tajnik.

V Ljubljani, dne 4. maja 1923.

Vladna kriza je rešena. Dobili smo samoradikalno vlado, ki jo bodo podpirale revizionistične stranke tako, da bo lahko izvedla svoj program, s katerim stopa pred narodno skupščino.

Dasi nismo prijatelji radikalov, ker so precej reakcionarni in nimajo nič manj na rovažu kot demokrati, moramo vendarle priznati, da se je iz težke situacije našel kolikor toliko odgovarjajoč izhod. Prva točka, ki se zanjo zanima cela jugoslovanska javnost, je sporazum med Srbi na eni strani in Hrvati ter Slovenci na drugi strani. Vsaka politika, ki si je postavila za svoj cilj realizirati sporazum, je vredna pohvale, kajti toliko je gotovo, da si brez sporazuma ni mogoče zamisliti konsolidacije države. Želja po sporazumu je nas, narodne socijaliste, kot vneta Jugoslovane vedla tudi v Zagreb na kongres javnih delavcev, samo da lansko leto akcija ni mogla uspeti po krivdi Ljube Davidovića, ki je bil preveč nespreten in naiven. Pašić, ki je bil takrat hudo ljubosumen na Davidovića, ga je v spretnosti prekosil, ker si je hotel na svoja stara leta priboriti še eno in to poslednjo lavoriko: sporazum med tremi brati.

Ako je Pašićev prizadevanje, doseči sporazum, odkritosrčno — po dosežanju poteku političnih dogodkov nimamo povoda o tem dvomiti — potem moramo njegovo delo v tej smeri le pozdravljati. Z našega socijalističnega stališča radi tega, ker se zavedamo, da bo šele tedaj nastopilo razumevanje za pereča socijalna vprašanja, kadar bo rešen državno-pravni spor.

Zanimivo pa je stališče takozvane državotvorne demokratske stranke. Človek bi mislil, da bodo rešitev krize pozdravljali najbolj ravno demokrati kot »edini državotvorni« element. Toda mesto tega so sklenili vstopiti v — najstrožjo opozicijo. Čujte in strmite: v

najstrožjo opozicijo! Njim ni na tem, da se država konsolidira. Kaj država! Glavno jim je za stranko. Če se situacija ne reši na tak način, da je pričakovati od nje tudi nekaj za demokratsko stranko, potem lahko vse skupaj hudir vzame. Odkar jih je Pašić zapodil iz vlade, se kar ne morejo pomiriti. Ker jim je šel tudi sedaj ves up po vodi in ker vedo, kaj jih v dogledni bodočnosti čaka, zato tulijo kot ranjen pes in groze, da bodo vse skupaj prekucnili. Najljubša bi jim bila diktatura, za katero se ogrevajo navadno samo oni, ki v narodu nimajo nobene zaslombe. Še ni dolgo tega, ko so vehementno pobijali komuniste radi njihove zahteve po diktaturi proletarijata. Dokazovali so, da se diktatura ne vjema s principom demokracije. Kljub temu, da se še vedno imenujejo (po krivem seveda) demokratska stranka, pa so danes, ko gre za njihov obstoj, najnetejši zagovorniki diktature, kapitalistične seveda. Toda Pašić jo je to pot pogodil kot morda še nikoli: V opozicijo ž njimi! — si je mislil — da pokažejo svoj patriotizem. V opoziciji se namreč najbolje vidi, katera stranka postavlja interes države nad interese stranke. Toda komaj se je to zgodilo, že so začeli zabavljati vsevprek in v nič devati, čeprav bodo še dolgo vrsto let nosili oni odgovornost za obupne razmere v naši državi, ker so bili ves čas na vladi ter so imeli v svojih rokah najvažnejše resore, kakor notranje in finančno ministristvo.

Ako bo Pašić nadaljeval politiko sporazuma v dejanju s tem, da bo popravljaj pogreške dosedanjega režima, je gotovo, da bo v kratkem prišlo do pravega in trajnega sporazuma. Zato je naša želja, da vstraja na začrtani poti in da se ne ozira na besnenja demokratov.

Za pravice našega domačega delavstva.

V zadnjem času se zelo množi brezposelnost in naši domači delavci močno občutijo konkurenco tujerodcev. Narodno-socijalna zveza, kot narodno strokovno udruženje se je radi tega čutila primorano sklicati celo protestni shod v Ljubljani in vlado opozoriti na neznosne razmere, ki so zavladaile v naši domovini. Kar smo naglašali od prvega početka našega gibanja, da pomeni za našega delavca narodno vprašanje obenem tudi socijalno vprašanje, to je danes dokazano in preizkušeno dejstvo.

Največjo krivdo na teh razmerah nosi demokratska stranka, ker so njeni mandatarji v vladi po prevratu, ko bi bilo treba napraviti red in je bila tudi prilika za to, podpirali stremjenje internacionalnih socijalnih demokratov, s katerimi so sedeli skupaj v vladi. Ta politika se je občutila zlasti v obmejnih krajih, posebno v Mariboru. Nemci in nemčurji so se predrznili narodno zavedne delavce poditi iz služb in so pod zaščito internacionale utrjevali svoje pozicije na škodo našega delavstva.

Zanimivo je pogledati v demokratske časopise po ustanovitvi narodno-socijalistične stranke. Neprestano so dokazovali, da v narodni državi ni treba narodnih socijalističnih organizacij, pač pa internacionalnih. Zato tudi niso šli na roko narodno-socijalističnim organizacijam, kadar so intervenirale proti tujerodcem v prilog našemu domačemu delavstvu. Demokratski ministri in deželni predsedniki so samo z ramami zmigavali, češ, kaj boste s takimi malenkostmi, saj v državi Nemci itak nič ne pomenijo, čemu bi potem proti njim tako nastopali. V narodni državi ni narodne nevarnosti!

Sedaj, ko je vsled takega njihovega postopanja prišlo do naravnost obupnih razmer, sedaj pa s peklensko zvitostjo operirajo z nacionalnim šovinizmom in dokazujejo, da so edino oni pravi nacionalisti. Škoda, ki so jo našemu delavstvu povzročili s tem, da so ga v veliki meri spravili ob zaslužek, bi radi prikriji z lažmi in hujskarijami. Istočasno pa vidimo, da imajo slovenski podjetniki, ki pripadajo povečini demokratski stranki, ker jih ščiti, mnogo tujerodnih delavcev uslužbenih. Ta narodni greh utemeljujejo s tem, da so tujerodni delavci bolje kvalificirani in bolj pridni kot naši domači. Z nekakim zadovoljstvom pripovedujejo to, v resnici jim pa gre samo za to, da bi bila čim večja konkurenca pri izbiri delavskih moči. Kajti čim več je na trgu blaga, v tem slučaju človeškega, tem ceneje je. In to je glavni motiv, da spravljajo slovenske družine v nesrečo. Narodnostnega čuta ti ljudje itak nimajo nobenega. Ko bi ga imeli, bi ne mogli tako neusmiljeno ravnati. Pač pa bi, ako slovenski delavci zaostajajo v kvalifikaciji za tujci, nekoliko potrpežli, pri tem pa delali na to, da dosežejo domačini čimprej boljšo kvalifikacijo. Toda očitno jim ni za to, sicer bi že davno imeli zadosti strokovnih in obrtnih šol. Sedanje stanje jim je celo všeč, ker bi se drugače ne mogli opirati na argumentacijo, da so tujci neobhodno potrebni. V tem slučaju bi bili vsled manjše konkurence med delovnimi silami kapitalisti v nekoliko težjem položaju, ker bi se morali odreči sedanjim ogromnim dobičkom.

Naše organizacije so dandanes bolj kot kedaj prej, poklicane, da z vsemi silami bijejo boj za pravice našega domačega delavstva. S tega stališča pozdravljamo zbor delegatov Narodno-socijalne zveze v Zagorju ob Savi.

Zahtevajte naš list v vseh javnih lokalih, kavarnah, gostilnah, brivnicah itd!

Klanje ali bratstvo?

Fašizem se je prvič pojavil v Italiji in pomeni nadaljevanje nenormalnega stanja, ki ga je ustvarila vojna, istotako kot komunizem, ki je nastal neposredno po vojni.

Komunizem je zavlada v Rusiji, fašizem v Italiji. Tako komunizem kot fašizem pa sta se v večji ali manjši meri pojavila skoro v vseh državah. Ako sledimo razvoju komunizma in fašizma, vidimo, da ima komunizem največ tal v slovanskih zemljah, dočim se fašizem do danes, izvemši Italijo in v neki meri tudi Nemčijo (Bavarska), ni nikjer drugod mogel razširiti. Kar se tiče Čehoslovaške, so tam fašizem, ki se je pojavil pod imenom narodnega gibanja, takoj zatrli. Pri nas v Jugoslaviji pa je otežkočen napredek fašizma, ker jugoslovansko ime, pod katerim nastopa naš fašizem, v Srbiji ni priljubljeno, na Hrvaškem in v Sloveniji pa je skoro ves narod protiven centralističnim strankam, katerih politični program je prevzela Orjuna. Glede Avstrije je treba poudariti, da ima tamkajšnji fašizem pod imenom »Heimatsdienst« v nasprotju z našo Orjuno izključno nacionalni in nestrankski program, v imenu katerega deluje samo proti Slovincem, ki jih hoče na vsak način iztrebiti. »Heimatsdienst« radi tega podpirajo vse nemške politične stranke, tudi klerikalne in socijalno-demokratske.

Podobna organizacija bi bila gotovo simpatična tudi pri nas — zlasti takoj po koroškem plebiscitu, ko so koroški Slovenci zaman prosili pomoči — in sicer izključno v svrhu represalij, oziroma obrambe naše narodnosti. Za vsako krivico, ki se zgodi našim bratom v Avstriji ali Italiji, bi morali delati tukajšnji Nemci oziroma Italijani pokoro. Na ta način bi se doseglo, da bi prenehalo preganjanje neosvobojenih Slovencev, zlasti kar se tiče Avstrije, napram kateri naš položaj ni težak.

Do sem bi bil pri nas fašizem upravičen. Odklanjati pa je treba fizične metode proti našim lastnim bratom kateregoli političnega prepričanja, da le stoji na stališču skupne jugoslovanske države. Ako bi Orjuna hotela biti taka organizacija, bi ne smela biti strankarska, najmanj pa bi smela voditi boj proti Slovincem, ki so sicer dobri narodnjaki in Jugoslovani, a imajo to napako, da nočejo trobiti v centralistični rog demokratske stranke. Orjuna bi ne smela voditi boj proti Slovincem, oziroma slovenskim strankam, marveč proti našim narodnim nasprotnikom, proti tujerodcem v svrhu zaščite naše narodnosti v neosvobojeni domovini, kadar in dokler bi to bilo potrebno. V tem slučaju bi jo podpirale vse naše narodne stranke in bi lahko storila mnogo koristnega. Kakor rečeno, pa bi morala zavreči koncepcijo demokratske stranke, kajti dokler bo Orjuna centralistična, bo imela za seboj samo centraliste, ker je pri nas in na Hrvaškem 95 odstotkov naroda proti centralistični ureditvi države. To pa ne morda iz sovraštva do države, temveč radi tega, ker nam centralistična ureditev, za katero pri nas niso dani pogoji, prinaša neizmerno škodo s tem, da upropašča naše gospodarstvo in našo kulturo. Orjuna bi se torej ne smela ozirati na to, kakega političnega naziranja je kdo glede notranje ureditve države, ker se ni ugotovljeno, kaka državna oblika bolje odgovarja jugoslovenstvu. Naši nazori v tem oziru so lahko različni, kljub temu pa v nacionalnih vprašanjih najdemo skupno pot. Tudi v Avstriji niso vse stranke enega naziranja in vendar so vse edine, kadar gre za nacionalna vprašanja, kadar gre za boj proti Slovincem. Socijalni demokrati n. pr., ki so v Avstriji zelo močni, so po svojem programu za popolno preureditev današnje države v socijalistično. To pa

drugih nemških strank ne ovira, da nastopajo v nacij. vprašanih ž njimi skupno. Istotako imajo nemški kršč. socialci čisto drug kulturni program kakor nemški nacionalci, kot svobodomiselnost stranka, in vendar se znajdejo v »Heimatsdienst« proti Slovencem.

Kako čudno se spričo tega sliši, da je neko narodnoobrambno društvo, ki je nestrankarsko, dobilo od Orjune odgovor, da se ta ne more odzvati povabilu, da bi sodelovala, češ, ker je predsednik dotičnega društva avtonomist!

Tako postopanje je gotovo pogrešno. Organizacijo, ki si je stavila za svojo nalogo boriti se proti lastnim bratom in se pri tem posluževati celo fizičnih sredstev, pač ni mogoče odobravati ne glede na marsikatero drugo koristno točko njenega programa. To tudi ne bi bilo v interesu države, kajti take metode vodijo do meščanske vojne. Proti nasilstvom Orjune se že sedaj organizira nasilni odpor, ki ga mi istotako obojamo, in nastalo bo klanje med brati, ki bo pretresalo temelje naše mlade države. Mi potrebujemo sedaj kot še nikoli mir, sporazum, bratstvo, da uredimo obupne razmere v naši državi, ki so vzrok velikemu nezadovoljstvu širokih mas naroda.

Opomba uredništva: Ta članek smo prejeli od našega somišljenika in ga objavljamo, ker hočemo slišati več mnenj o tem predmetu.

Politične vesti.

Notranje-politični položaj.

Kakor je bilo pričakovati, tako se je zgodilo. Radik. stranki je bila poverjena sestava nove vlade. Vladna kriza je s tem končana in parlamentarno življenje se bo zopet upostavilo. Razun demokratskih listov so s to rešitvijo krize zadovoljni več ali manj vsi.

Radić, Korošec in Spahó so pristali na to rešitev. Sedaj se bodo začela pogajanja med radikali in Radićem, Korošcem in Spahóm. Radikalna vlada bo sedaj v prijetnem položaju. Lahko bo delala. Seveda bo morala pokazati, česa je zmožna. Do sedaj so se radikali izgovarjali na demokrate, demokrate zopet na radikale. Sedaj pa imajo radikali sami vse v rokah. Prvič imajo sami veliko glasov, drugič jim pa razun demokratov, ki jih je pa tako malo, da niti ne pridejo v poštev, nihče ne bo delal ovir; nasprotno, pričakovati je, da bodo Radić, Korošec in Spahó radikalno vlado izdatno podpirali. No, in ako se v doglednem času še posreči, da pride med Slovenci, Hrvati in Srbi do popolnega sporazuma, do revizije ustave, potem bomo lahko trdili, da je velik del otroških bolezní naše mlade države ozdravljen in da je upati na zboljšanje prežalostnih razmer.

Ravno ta čas pa mora najti socialistične stranke popolnoma pripravljene in konsolidirane. Ko se bodo nehale te večne ustavne in plemenske homatije, se bo mišljenje delovnega ljudstva malo preorijentiralo. Delovno ljudstvo bo spoznalo, da je v ustavnem in plemenskem boju, v čegar vrtnec so ga nalašč potegnili gotovi demagogi, ne-

znansko veliko izgubilo na socialnih in gospodarskih pravicah. Socialistične stranke, vse brez izjeme, naj ne izgube časa, naj se ne igrajo, kakor do sedaj, temveč naj gredo z vso potrebno resnostjo na delo.

Demokrati popolnoma poraženi.

S sedanjó rešitvijo vladne krize, je doživela demokratska stranka poraz, ki daleko presega onega za časa volitev. Radikali so demokrate potisnili spretno z vlade in ne samo za topot, temveč kakor vse izgleda — za vedno. Prerokovanje ni hvaležno delo, najmanj v politiki. Črez noč lahko pridejo razmere, ki ovržejo vse še tako lepe in logične kombinacije. Vendar pa mislimo, da nam bo dala bodočnost popolnoma prav, ako trdimo, da je demokratske glorioze za vedno konec. Kakor hitro se začno razmere v naši državi popravljati, je popolnoma naravno, da mora najkoruptnejša stranka izginiti. Demokratska stranka je stranka takozvanih konjunkturalnih politikov: Sedaj je čas, sedaj grabite, pograbit vse, kar morete, za nami naj pride vesoljni potop! Nobenih idealov nimajo ti ljudje, denar jim je bog, osebne koristi cilj vsega delovanja. Volilci se kupujejo z denarjem, ljudstvo demoralizira do skrajnosti. Vse z denarjem — radi denarja. Četov čas gre na ta način. Pri nas se je to godilo 4 leta. Ščasoma pa se pride s tako politiko popolnoma »na kant«. Tako so prišli na nič tudi demokrate. Zanimivo je dejstvo, da načelne in pa stranke z ideali v opoziciji rasto, medtem ko stranke kakor je demokratska, v opoziciji padajo. Dokler so bili na vladi in so imeli na razpolago državni denar, je šlo dobro, kakor hitro so bili vrženi iz vlade, pa jih je takoj konec.

Shod nacionalistov v Beogradu.

Preteklo nedeljo so imeli nacionalisti (Orjuna) shod v Beogradu. Namen škoda je bil, da bi v času vladne krize pritisnili na merodajne faktorje, da bi prišli demokrate v vlado. Če pa bi že ne bilo mogoče posaditi demokrate na ministrske stolce, so pa hoteli, da se uvede diktatura, seveda takih ljudi, ki bi bili demokratom po volji. Toda vse skupaj ni nič pomagalo. Zanimivo pri tem shodu je bilo sledeče: Slovenski in hrvatski orjunaši so prišli v Beograd z jugoslovanskimi zastavami, srbski orjunaši pa so imeli srbske zastave. Nastane torej kočljivo vprašanje, kdo je pravi državotvorni Jugoslovan ali oni, ki je zatajil slovensko oz. hrvatsko trobojnico, ali oni, ki je zatajil jugoslovansko zastavo. Pri nas so pač posebne razmere in naravnemu in pravnemu razvoju se bodo tudi Orjunaši zmanjstvali v bran.

»Naprej« se je preselil v Celje.

Glasiló Bernotovih socialistov »Naprej« se je preselil v Celje. Tiska se v demokratski »Zvezni tiskarni«, tam kakor demokratska »Nova Doba«.

1. maj.

Prvi maj se je slavil povsod dostojno in mirno. V državah, kjer je delavstvo dobro organizirano, kakor v Nemčiji, Angliji, Avstriji, Belgiji itd. je

bila proslava 1. maja naravnost veličastna. Sto in stotisoči so praznovali praznik dela, praznik delovnega ljudstva.

V Italiji, kjer vladajo fašisti je bilo praznovanje 1. maja prepovedano. Toda prišel bo čas, ko bo tudi laški proletarijat zdrobil verige, v katere ga je vkoval fašizem. Socialistična misel se ne da premagati, prej ali slej bruhne zopet na dan. To bodo doživeli tudi fašisti.

V Nemčiji, zlasti na Bavarskem, se je pričakovalo, da bo prišlo do krvavih izgrediv. Nemški fašisti so po zgledu laških bratov zagrozili, da bodo delavce prisilili na 1. maj k delu. Toda ko so delavci nastopili 1. maja v nepreglednih vrstah, je padlo nemškim fašistom srce v hlače. Poskrili so se in se niso upali motiti delavskega praznika.

Smrtni boj demokratov.

Povedali smo že, da je sestava nove vlade demokrate hudo poparila, da, takorekoč uničila. Svoj strahoviti poraz hočejo še v zadnji uri prikriti. Njihova podlost gre celo tako daleč, da se ne sramujejo vlačiti krone v politično arenó, češ da je kralj proti sedanjí vladi, ker ni demokratov v njej. In ti ljudje pravijo, da so državotvorni!

Svetovni pregled.

ČEHOSLOVAŠKA.

Nova krajevna imena. Na Češkem so prekrstili mnogo krajevnih imen. Zanimivo je, da so vsi kraji, ki se imeli pridevek Sv., pri tej priliki ta prilastek izgubili. Tako se bo kraj, ki se je do sedaj zval n. pr. Sv. Jakob, od sedaj naprej nazival samo Jakob. Proti »svetemu« dotatku je vložil Masaryk že svoj čas v dunajskem parlamentu interpelacijo.

Bančne afere v češkem parlamentu. Na Češkem so v kratkem času propadle tri velike banke. Ljudstvo je izgubilo pri tem mnogo denarja. In čisto nič ni čudno, da se je ljudstvo radi tega prav hudo razburilo, ter da je postalo proti bankam prav nezaupno. Cela zadeva je prišla končno v parlament in se je tam obravnavala. Kar se je pa tu slišalo, gotovo ni bilo v čast češkemu imenu. Čehi so, kakor Jugoslovani, strastni stranakrji. To svoje politično strankarstvo so razširili tudi na gospodarsko polje. Njihove banke so postale večinoma strankarska podjetja z nezmožnimi vodstvi. In če je falirala banka ene stranke, so se vse druge stranke strašno veselile, veselile tako dolgo, dokler ni prišel »krah« tudi pri njih. Tako ima skoraj vsaka večja politična banka eno skrahirano banko. To pa bo seveda za vse češko gospodarsko življenje hud udarec, ker je postalo ljudstvo nezaupno ter začelo nositi svoj denar v nemške banke. Upati je, da se bodo Čehi pravočasno streznili in napravili to, kar so napravili vsi veliki narodi, da bodo namreč ločili politiko od gospodarstva.

Samosvojen nastop malih posestnikov. Mali posestniki so bili do sedaj pri Agrarni stranki. Ker ta stranka, stranka vel. kmetov, kakor naša

SKS, malih posestnikov ni upoštevala ne pri vodstvu stranke, ne pri agrarni reformi. Radi tega so mali posestnikov sklenili, da izstopijo iz Agrarne stranke in nastopijo samostojno.

ITALIJA.

Fašizem. Fašizem se ni nič popboljšal, ničesar se ni priučil. Kakor pred leti in mesci so pretepi in umori po celi Italiji na dnevnem redu. Žalibog, da nimamo prostora, da bi našli umore v enem samem tednu. Delavce so fašisti prisilili, da so stopili v fašistovske delavske organizacije. V teh organizacijah morejo vse storiti, kar jim fašisti ukažejo. Da delajo fašisti v prid podjetnikom je samoposebi umevno. Delavci se ne smejo ganiti za zboljšanje plače. Vendar pa je začelo tudi že v fašistovskih delavskih organizacijah vreti. Tajnik fašistovske strokovne organizacije v Ferrari je pisal pretekli teden v fašistovskem listu: Dovolj je, mi smo sili voziti se okoli z avtomobili, ki jih plača delavstvo, v svrhu, da ga prepričavamo, naj upogne svojo glavo roparskemu podjetništvu. Mi smo sili laži, da se izkorišča politični položaj in vstvarjajo gospodarske razmere, ki pomenijo gospodstvo kapitala nad delom.

KAJ DELA BIVŠI NEMŠKI CESAR VILJEM II.?

»Pall Mall Gazette« poroča, da se bavi Viljem s premišljevanjem in prerokovanji starega testamenta. V kratkem času hoče izdati o svojih premišljevanjih knjigo. V njej bo prorokoval, da se bodo odigravali v Evropi v kratkem času odločilni dogodki, ki bodo spravili njega zopet na površje. Tudi svojim prijateljem piše pisma, ki vsebujejo sama prerokovanja. »Pall Mall Gazette« je mnenja, da se je Viljemu popolnoma zmešalo.

BELGIJSKA SOCIJALISTIČNA STRANKA.

Pred nekaj dnevi se je vršil strankin kongres belgijske socialistične stranke. Ob tej priliki je izdalo strankino vodstvo 630 strani obsegajočo knjigo, ki prav lepo opisuje razvoj in delovanje belgijske nacionalistične stranke. V tej mali deželi, ki šteje komaj šest in pol milijona delavcev ima socialistična stranka 32.040 pristašev. To se pravi, da je v Belgiji vsaki deseti prebivalec socialist. S tem številom je belgijska socialistična stranka relativno ena najmočnejših in najbolje organiziranih socialističnih strank. Kako se je stranka razvijala, nam kažejo sledeče številke. — Število organiziranih socialistov je znašalo:

1912	253.869
1913	276.164
1914	188.095
1919	392.362
1920	614.492
1921	631.167
1922	632.040

Reči pa se mora, da je naravnost velikanski uspeh belgijske soc. stranke le posledica vstrajnega in smotrenega dela. Tla za uspešen razvoj socializma niso bila ugodna. V državi divja narodni boj med Valonci in Flamci, med Ro-

F. A. Mignet:

14. nadalj.

Zgodovina francoske revolucije.

1789—1814.

Od 5. maja do noči 4. avgusta 1789.

Ti, ki so se nahajali v prvih vrstah, ter voditelji so hoteli braniti guvernerja, švicarje in invalide pred maščevalnostjo množice. Toda ta je kričala: »Izročite jih nam, izročite jih nam, streljali so na someščane, zaslužili so vislice!«

In iztrgala je guvernerja, nekaj švicarjev in invalidov njihovim branilcem ter jih pomorila.

Permanentni odbor ni nič vedel o bojnem izidu. Posvetovalnica je bila obkoljena od razkačene množice, ki je grozila predstojniku trgovcev in volilcem. Flesselles se je začel vznemirjati radi svojega položaja, bil je bleđ in zbezan; s predbacivanji in resnimi grožnjami ga je prisililo, da je zapustil odborovo dvorano ter se podal v skupno zborovalnico, kjer se je gnetlo vse polno ljudstva. — Komaj pa vstopi Flesselles, se začuje z Grève-skega trga vpitje množice: 'Zmaga, zmaga! Prostost! — Bili so zmagalci z bastille.

Kmalu pridrve v dvorano — prava slika ljudskega pohoda najstrašnejše vrste. Tiste, ki so se najbolj izkazali so prinesli z lavorom ovenčane v dvorano. Spremljevalo jih je okoli petnajststo ljudi žarečih oči, razmršenih las, z orožjem vseh vrst, prerivaše se po sobanah, da je škripal krasni, vloženi tlak. Ta je nosil ključe, oni zastavo basteille na konici svojega bajoneta, zopet drugi in to je strašno! — je dvigal z okrvavljeno roko vratno zaponó guvernerjevo. Tako so pridrveli basteillski zmagovalci v spremstvu nepregledne množice, ki je napolnila trg in nabrežja, v mestno hišo, da naznanijo odboru svojo zmago ter da odločijo o usodi ostalih ujetnikov. Nekaj jih je hotelo prepustiti odločitev odboru, drugi pa so kričali: Ujetniki ne zaslužijo milosti, smrt tem, ki so streljali na someščane! — Poveljniku de la Salle, volilcu Moreau de Saint-Méry in pogumnemu Elie se je kljub temu posrečilo potolažiti množico in dobiti od nje splošno amnestijo.

Sedaj pa pride govor na nesrečnega Flesselles-a. Trdijo, da pričá pri guvernerju Delaunay-u najdeno pismo o njegovem izdajstvu. »Parižane motim s kokardami in obljubami,« je pisal, »dr-

žite se še do večera, potem dobite ojačenje.«

Razsodnejši zahtevajo, naj se zapre v châtelet-ske ječe; drugi zopet ugovarjajo, v palačo Royal naj se spravi ter tam sodi. Mnenje zadnjih prevlada. »V palačo Royal! V palačo Royal!« kriče od vseh strani.

»Dobro, gospoda moja,« odvrne Flesselles povsem mirno, »pojdimó torej v palačo Royal!« Nato zapusti estrado ter koraka skozi množico, ki se mu umika, ne da bi se ga kdo dotaknil. Toda na voglu nabrežja Pelletier pristopi k njemu neznanec ter ga ustrelí s pištolo. — — —

Po tem oboroževanju, zmedah, bitkah in maščevanju se prično Parižani pripravljati na sprejem sovražnika, ki so ga pričakovali, kar so sklepali iz prestreženih pisem, v teku noči. Celokupno prebivalstvo sodeluje pri utrjevanju mesta. Napravili so barikade, popravljali okope, razdirali tlak, kovali orožje in vlivali kroglice; ženske so nosile kamenje na hiše, da bi ga valile na vojake; narodna garda se je organizirala in zavzemala postojanke; Pariz je predstavljal veliko delavnico in velik tabor; vso noč so prečuli pri

orožju v pričakovanju, da se vsak trenutek spopadejo.

Kaj pa se je vršilo v Versailles-u, medtem ko je naraščal v Parizu upor na sili in uspehu? Dvor se je pripravljal, da izvede svoje načrte proti mestu in narodni skupščini. Noč od 14. na 15. julij je bila v to določena. Baron Breteuil, načelnik ministrstva je obljubil vpostaviti v treh dneh zopet kraljevsko oblast. Poveljnik pred Parizom združene vojske, maršal Broglie, je dobil neomejeno oblast. 15. naj bi se obnovila izjava od 23. junija, kralj naj bi prisilil skupščino, da jo sprejme, ter jo potem razpustil. 40.000 izvodov te izjave je bilo pripravljenih, da se razdele po celem kraljestvu; da se odpo-more nujnim potrebam državnega zaklada, so pripravili za več kot 100 milijonov državnih papirjev. Gibanje v Parizu je še pospeševalo dvorove namene, nikari da bi ga od tega odvračalo. Do zadnjega trenutka je smatral ljudski pokret v Parizu za prehodni lahko udušljivi nemir; dvor ni verjel niti, da bo ljudstvo vstrajalo, niti, da bi se mu prevrat posrečil in zdelo se mu je nemogoče, da bi moglo mesto polno meščanov kljubovati redni vojski. (Dalje prihodnjič.)

mani in Germani. Belgija spada med zmagovalne države in spremljevalka vsake zmage, reakcija je tudi v Belgiji na delu. Ako se upošteva še neverjetna moč klerikalizma v Belgiji, o kateri se dobi malo sliko, ako povemo, da se nahaja v tej mali državi približno 1700 samostanov in 25.323 nun (redovnic), se še vidi, kako velikansko delo je izvršila socijalistična stranka.

Cvetični razvoj belgijske socijalistične stranke, je nam nov dokaz, da se z vstrajnim delom premagalo vse ovire in da dobi pri resnem delu socijalistična stranka povsod s časom večino.

IZ SVETE DEŽELE.

Sveto deželo si predstavljamo navadno kot nekako puščavo. Slike iz teh krajev nam kažejo le gole skale, tu in tam kako drevo. Vse zanemarjeno, vse divje. Turki, ki so vladali tod dolga stoletja, so jo pustili po stari turški navadi propasti. Toda za sveto deželo prihajajo lepši časi. Med svetovno vojno so jo zasedli Angleži, in danes vlada tam zastopnik angleške vlade žid sir Herbert Samuel. Že dolgo pred vojno se je začelo med judi celega sveta nacionalno gibanje, ki je stremelo za tem, da dobe zopet svojo narodno, judovsko državo. Pred svetovno vojno ni bilo mnogo upanja, da bi dosegli svoj cilj. Sedaj je Anglija obljubila, da pojde judom na roke, ter da jim bo končno pripomogla do lastne države. Judje celega sveta se vračajo v deželo svojih pradedov, močne judovske organizacije podpirajo to naseljevanje. In ako moremo verjeti vestem, ki prihajajo v zadnjem času iz svete dežele, se v resnici pomlaja in napreduje tako rekoč po ameriškem načinu. Pred desetimi leti je bila tam ena sama železnica, ki je spajala pomorsko mesto Jaffo z Jeruzalemom. Danes se razprostira po deželi celo omrežje železnic. Z najmodernejšimi poljedelskimi stroji obdelujejo zemljo, pred desetimi leti ni bilo nobenih cest, danes cela vrsta najlepših cest, po katerih drve številni avtomobili. Po mrtvem morju, ki je baje nastalo na kraju pregrešnih mest Sodome in Gomohre, se vozijo motorni čolni. Na mestu, kjer je sv. Janez krstil Kristusa, pa gradi bivši Petrograjski župan inženir Rutenberg velikansko električno centralo, ki bo dajala električno luč in moč celi sveti deželi. Nova mesta nastajajo kar čez noč. Le mesto Jeruzalem puste tako, kakor je. To je svet kraj in nihče si ne upa motiti te svetosti. Tembolj pa se gradi v predmestjih, oz. so se zgradila popolnoma nova predmestja v modernem slogu.

Poročila z dežele.

Maribor. Objava. Tajništvo NSS in NSZ v Mariboru, Grajski trg št. 1 naznanja vsem svojim članom, da se bo v bodoče poslovalo izključno le v **pondeljkih in petkih od 6. do 8. ure popoldne**, ter ob **nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne**. V slučaju, da pade na pondeljek ali petek kak praznik, veljajo za te dni poslovne ure, kakor ob nedeljah.

Shod NSS na Bledu. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas v Blejskem domu shod, ki ga je sklicala tukajšnja krajevna organizacija NSS. Govoril je tov. Brandner o političnem položaju in je pojasnil stališče NSS. Odločno je med drugim dementiral vesti o fuziji naše stranke z radikali. Tovariš Marolt je vprašal, kako stališče zavzema NSS napram Orjuni, na kar mu je tov. Brandner pojasnil, da se NSS z dosedanjimi metodami Orjune — ako izznamemo čistčene tujerodcev — ne strinja, da pa bo končno sklepal o tem vprašanju strankin zbor.

Litija. Majniški izlet v Javorje, ki ga je priredila narodno-socijalistično delavstvo iz Litije, je jako lepo uspel. Krasna narava je vse poživila, posebno mladino, ki se je lepo zabavala. V gostilni pri Bajtu sta govorila o pomenu 1. maja tovariša Bizjak in Brandner, na kar je proti večeru družba krenila zopet proti domu.

Strokovni vestnik.

Naš delegatski zbor. Jutri se zberemo v Zagorju, da položimo račune o delovanju in da se bratski pogovorimo, kaj nam je v tem letu započeti. Pogovoriti se moramo, kako razširimo in ojačimo organizacijo in kako jo bomo uspešneje vodili. Tudi je potrebno, da preštujemo naše

vrste in da jih utrdimo. Zato pa veljaj geslo: **Jutri vsi člani N. S. Z. in njih prijatelji, narodni delavci, v Zagorje!**

Vsem podružnicam NSZ. Delegati iz Gorenjske in Dolenjske, ki se udeležijo zborovanja v Zagorju, naj se pripeljejo v Ljubljano tako, da se lahko odpeljejo z vlakom ob 8. uri zjutraj. Ljubljani se zbirajo ob pol 8. uri pred glavnim kolodvorom. Delegati iz Štajerske naj se peljejo z vlakom, ki pride v Zagorje ob 9.06, ker bo po prihodu obeh vlakov sprejem došlih gostov in spreved v Sokolski dom k zborovanju. Tovariši! Uredite si pot tako, da bomo lahko točno in nemoteno izvedli program. Drugi ljubljanski tovariši, ki ne morejo oditi zjutraj, naj posetijo vsaj našo popoldansko prireditev v Zagorju.

Polzela. V nedeljo, 30. t. m. smo zbrali pri nas pripravljani odbor za ustanovitev podružnice Narodno-socijalne zveze. V gostilni Cimperman se je zbralo lepo število delavcev, ki se je po referatu strokovnega tajnika iz Ljubljane izreklo za ustanovitev organizacije. Isti dan se je vpisalo v podružnico nad sto narodno-zavednih delavcev. Tovarišem na Polzeli kličemo: Vstrajno naprej za boljše življenje narodnega delavstva!

Št. Pavel. Prvi maj smo proslavili kar najlepše. Zjutraj smo v sprevedu z godbo in praporom na čelu korakali k maši in potem na javen shod, katerega se je udeležilo celokupno delavstvo. Na shodu je o pomenu prvega maja in o delavski bedi poročal strokovni tajnik iz Ljubljane. Po shodu se je vršilo prvo ustanovno zborovanje »Bratstva«. Popoldne se je v lepo okrašenih gostilniških prostorih g. Vednika vršila nepristiljena domača zabava. Da smo lahko pete sukali je poskrbel tov. Šetor, ki je vodil svoj dobri mali orkester. Našo prireditev so v lepem številu posetili tovariši iz Polzele in Celja. Kaj lepa je bila slika vzajemnosti; poleg preprostega delavca si videl mojstra, nadmojstra in celokupno uradništvo.

Mladinski vestnik.

Izjava. Podpisani člani izobraževalnega društva »Bratstvo« v Zagorju ob Savi naznanjamo vsem rudniškim in steklarskim delavcem, da nismo člani »Orjune«; Savšek Franjo, kurjač apnenic; Skrljovnik Franjo, kovaški pom.; Juvan Franjo, del. v steklarni; Kovač Otmar, kovaški vajenec; Jeltnik Matevž, pis. manipulant; Aržišnik Anton, ključavničar; Drnovšek Franjo, čevljarški pomočnik.

Št. Pavel. Na dan 1. maja se je vršilo pri nas nadvse lepo uspešno zborovanje delavske mladine. Na zborovanju je poročal o pomenu mladine organizacij br. Kravos iz Ljubljane, na kar se je izvolil sledeči pripravljani odbor: Predsednik br. Henrik Šetor; odborniki bratje Zdravko Trnovšek, Ivan Derča, Benjamin Špeglč in sestre Neža Pintar, Marija Strmšek in Mici Skrljanc. Mladim sestram in bratom Št. Pavelčanom želimo pri delu mnogo uspeha in jim kličemo: Na svidenje na kongresu!

»Mladost« v Trnovem priredi prvo svojo veselico pod novo razvitim društvenim praporom na praznik dne 10. maja. Natanični spored bo objavljen z letaki. — Odbor »Mladosti«.

Udeležba bratske češke delavske mladine na kongresu. Glede odpreme posebnega vlaka, s katero je imela prispeti češka mladina na kongres, so glasom zadnjega poročila iz Prage nastale nepričakovane ovire. Če jih bo mogoče odstraniti, pride posebni vlak v Ljubljano v soboto 19. maja ob pol 11. uri dopoldne. V nasprotnem slučaju pa pride večja delegacija z brzovlakom. Upamo, da se bo bratom Čehom posrečilo premostiti zapreke in da nas posetijo v čim največjem številu.

Za 1. kongres jugoslovanske narodno socijalistične mladine, ki se vrši dne 20. t. m. v Ljubljani, se bodo te dni razposlala vabila vsem našim krajevnim in mladinskim organizacijam. Kdor se namerava udeležiti kongresa, naj se javi pri svoji organizaciji, da dobi vabilo in pa izkaznico za znižano vožnjo. Vse organizacije naj najkasneje do 13. t. m. javijo število udeležencev, da zamo-remo pravočasno poskrbeti za prenočišča.

Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik »KARO-čevljev«, ki je opremljen z vsemi zelo praktičnimi pripomočki za odmerjanje noge. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19, telefon 157.

Ne pozabite na naš tiskovni sklad!

Tedenske novice.

Odbor okrajne organizacije za Ljubljano ima svojo sejo v torek, 8. maja ob 8. uri zvečer v prostorih strankinega tajništva v Narodnem domu.

Prvi majnik so proslavili ljubljanski narodni socijalisti z izletom na Rožnik. Zvečer se je vršila v hotelu Tivoli majniška veselica. Pri tej priliki je bil razvit prapor mladinskega društva »Mladost«. O pomenu 1. maja je govoril strankin načelnik tov. Deržić. Med prireditvijo je sviral tamburaški zbor JNSM pod vodstvom zasluznega brata Mikoliča lepe koncertne komade, za katere je žel obilo pohvale.

Akcijski odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokoencev poroča:

Dne 29. in 30. aprila se je vršila v Beogradu konferenca zastopnikov organizacij državnih nameščencev in železničarjev iz vse države.

Na podlagi poročil delegatov iz posameznih pokrajin je konferenca sklenila:

1. Akcija zamišljena v Sloveniji za 5. maj se odgodi, ker se delegati ostalih pokrajin z njo trenutno ne strinjajo.

2. Dne 5. maja zvečer ali 6. maja dopoldne naj se vrše v vseh večjih krajih informativni shodi, na katerih se obrazloži sedanjí položaj.

3. Centralnemu odboru železničarskih organizacij se nalaga dolžnost, da osnuje v Beogradu takoj centralni akcijski odbor, ki naj obstoji iz zastopnikov vseh onih strokovnih organizacij državnih nameščencev, železničarjev in upokoencev, ki na to pristanejo.

4. Ravnotako se morajo takoj osnovati v vseh pokrajinah pokrajinski akcijski odbori in akcijski pododbori, s katerimi mora imeti Centralni akcijski odbor stalne stike.

5. Najkasneje 3 dni po sestavi vlade predloži centralni akcijski odbor sprejeto resolucijo vladi.

6. Najkasneje 10 dni po predaji resolucije vladi, skliče centralni akcijski odbor delegate vseh pokrajinskih akcijskih odborov, ki določijo z njim dan in način bodoče akcije.

Nazori »Centralnega Saveza Javnih Nameštenika u Beogradu«. Komaj je uboga para, drž. nastavljenec, povzdignil svoj glas, da tako nikakor ne more iti dalje, že kriče gotovi ljudje, da je »država v nevarnosti«. Dne 29. in 30. aprila so se vršila v Beogradu pogajanja med našimi delegati in zastopniki »Centr. saveza j. nam.« glede skupne akcije za izboljšanje gmotnega stanja. Kakor pripovedujejo posamezni delegati, so dobili o zastopnikih srbskih nameščencev najslabši utis. Vsi so povdarjali, da hočejo zlasti Slovenci s tem, če zahtevajo zvišanje prejemkov, upropastiti državo. To pa ni mnenje srbskih drž. nameščencev in železničarjev samih, temveč njihovih debelušnih gospodov voditeljev, ki so seveda vsi tudi politiki ter ne žive od svojih prejemkov, ki ne zadostujejo niti za »crnu kafu«, temveč od »zarade«, kar so sami priznali v pogovoru. Ti ne marajo pragmatike, ker bi po njej izgubili svoje sinekure in zato je tudi država v nevarnosti! Da, država lahko pride v nevarnost, pa ne radi tega, ker zahteva najhujši trpin, drž. nastavljenec, to, kar mu pripada po vseh človeških pravicah, temveč vsled postopanja brezvestnih samopašnih činiteljev, ki vidijo državo v sebi samih in v svojih malhah, katerih izginjajo težki milijoni in radi česar strada vse pošteno drž. uslužbenstvo. Ti zaslepljenci ne vidijo, da tudi sami — pa recimo država, ker mislijo, da so to oni — ne bodo imeli kaj jemati, če ne bo čebelic, delavcev: javnih nameščencev. — In pa še nekaj. Za vsako državo je glavnega pomena ljudski naraščaj. Kakršen pa bo pri nas, če stradajo otroci javnih nameščencev in rastejo že v prepričanju, da imajo v državi namesto dobre matere — mačeho?! — Torej kdo spravlja državo v nevarnost? Odgovorite, lažidomoljubi!

Največjih revežev se nihče ne spomni. Rešuje se državno vprašanje na vse mogoče načine, vsaka stranka ga hoče rešiti po svoje. Temeljno državno vprašanje pa je popolnoma pozabljeno, to je vprašanje državnih nameščencev. Pred volitvami so obljubljale politične stranke državnim nameščencem kar zvezde z nebes. Volitve so končane, sedaj se pa nihče ne spomni več največjih revežev v naši državi, državnih nameščencev. Politiki rešujejo krize, ki so jih sami zakrivali, iščejo svoje koristi, streme za ministrskimi stolci, vsega se spomnijo, le na državne nameščence pozabljajo. Človek res ne ve, ali delajo tako iz zlobnosti ali neumnosti. Najbrže bo temu oboje krivo. Gospodje politiki in ministrski kandidati naj vendar malo pomi-

slijo, da bo njihove slave hitro konec, kakor hitro bodo uničeni državni nameščenci. Če že iz zlobnosti nočete dati državnim nameščencem ničesar, potem dajte vsaj iz popolnoma egoističnih vzrokov. Mogoče žive še danes ljudje, ki se ne zavedajo velikanske važnosti vprašanja državnih nameščencev. Bojimo se, da ni več daleč tisti čas, ko bo ves narod vedel in razumel, kaj so napravili politiki s tem, da so uničili državne nameščence. Če že vedno in povsod trobite, da ste državotvorne stranke, če že ubijate ljudem patrijotizem z batinami v glavo, potem pokažite vsaj toliko pameti, da obenem ne uničite hrbtenice države — državnih nameščencev!

»Jutrova« mistifikacija javnosti. V torek je izdalo »Jutro« na osminki svoje pole posebno izdajo, s katero je skušalo »potegniti« občinstvo tako glede vsebine, kakor tudi glede cene. Toda občinstvo je takoj spoznalo »jutrovsko raco« ter smeje zavržalo letak, ki so ga vsiljevali nalašč za to najeti fantini po 1.— Din. Čule so se razne zbadljive opazke. Ta se je norčeval iz demokratske naivnosti in domišljavosti, drugi iz »Jutrove« informiranosti, zopet drugi so trdili, da »Jutro«, odkar je Pašić odgnal demokrate od vladnih jasi, gmotno kaj huda prede, ter da je izšla posebna izdaja na eni strani osminke za neprimerno oduško ceno: 1.— Din le zato, da bo mogla uprava plačati uredništvo in druge stroške, ker ji je prvega zmanjkalo denarja, zastoj pa — moj bog — saj se danes ne more zahtevati — itd. — Mi se sicer ne oziramo na razne govorice in dovtype, vendar smo od »Jutra« pričakovali več resnosti in stvarnosti, čeprav je že opetovano speljalo občinstvo na led. Dejstvo, da se drzne ovaj Pašić sestaviti vlado tudi brez najbolj »državotvorne« stranke, je pač »stopilo« demokratom »v glavo«. Pa se bodo že potolažili, ko bodo videli, da radi njih svet še ni zdrknil s tečajev. — Takrat bodo zopet izdali posebno izdajo »Jutra«, ki pa bo — zadnja — — —

Prevoz judenburških žrtev. Blizu se petletnica usodepolnih dni, ko so strelji iz avstrijskih pušk vzeli življenje našim vojakom v Judenburgu. Odbor za prevoz zemeljskih ostankov teh žrtev iz Judenburga v Ljubljano ima namen ta prevoz izvršiti ob priliki petletnice, ki je sredi maja. Denarnih sredstev pa manjka. Nekateri krogi, posamezniki in podjetja, nočejo znati ceniti pomen prevoza in postavitve dostojnega spomenika vsem žrtvam za našo svobodo. Prosimo vse one, ki imajo nabiralne pole, da svojo agilnost stopnjujejo in skušajo pomnožiti dobave prostovoljnih prispevkov. Nabiralne pole in nabrane zneske je brezpogojno vrniti najkasneje do 10. maja 1923.

Bila bi naša narodna sramota, ako bi veličastna in dostojna izvršitev tega namena bila onemogočena radi brezbriznosti in pasivnosti javnosti, zlasti premožnejših krogov.

Imena darovalcev se bodo po možnosti, vsaj pa ona nabiralcev z nabrano vsoto objavila v časopisih.

Šovinistični nacionalizem. Z ozirom na notico pod tem naslovom v eni zadnjih števil »Nove Pravde«, kjer smo grajali napad Orjune na neoborožene člane našega mladinskega izobraževalnega društva »Bratstva«, nam je neki državni uradnik list odpovedal. Mislimo, da Orjuna ni nezmotljiva in sakrosanktna, da bi se njenega napačnega delovanja ne smelo kritikovati. Te pravice se bomo kljub temu še nadalje posluževali, brez ozira na grožnje, pa naj prihajajo od koderkoli.

Akcijski odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokoencev sklicuje za soboto, dne 5. maja 1923 ob 19.30 uri (pol 8. uri zvečer) v veliki dvorani hotela »Union«

Javen informativen shod državnih nameščencev, železničarjev in upokoencev, na katerem bodo delegati poročali o konferenci v Beogradu in o sedanjem položaju. — **Akcijski odbor.**

Akcijski odbor državnih nameščencev, železničarjev in upokoencev sklicuje za soboto dne 5. maja 1923 ob 16. uri (4 uri pop.) sejo akcijskega odbora, ki se vrši v prostorih Zveze jugoslov. železničarjev, Gradisce 7. — Na sejo naj pošljejo svoje zastopnike vse organizacije, ki v akcijskem odboru že sodelujejo, pa tudi vse one, ki v akcijskem odboru doslej še nimajo svojega zastopnika. Povdarjamo važnost seje in obveznost udeležbe. — **Akcijski odbor.**

Pravne in materialne zahteve slovenskega učiteljstva, ki jih je sprejel učiteljski svet obsegajo sledeče točke: 1. Stališče učiteljstva napram zakonu o drag. dokladah. 2. Zahteva odškodnine za stan in

ogrev. 3. Seltveni in potni stroški. 4. Všetje vojnih let. 5. Uzakonjenje službene pragmatike. 6. Prosvetni budžet za Slovenijo. — Zahtevi slovenskega učiteljstva v boju za dosego eksistenčnega minimuma se v polni meri pridružujemo. Želimo, da bi vendar enkrat že vpoštevali v Beogradu želje in nasvete onega dela jugoslov. učiteljstva, ki po svojih organizacijskih zmoglostih na gospodarskem in stanovskem polju daje najlepši zgled vsem ostalim stanovom. Žal nam je, da ne moremo zaradi pomanjkanja prostora priobčiti podrobnih iz učit. krogov nam poslanih predlogov.

Fran Erjavec: Zgodovina socializma v Srbiji. Izdala in založila »Slovenska socialna matica«. v Ljubljani 1923. Strani 56. Cena 6 Din.

»Medsebojno spoznavanje je prvi pogoj sožitja, zblíževanja in sukcesivnega zedinjevanja Slovencev, Hrvatov in Srbov... in temu medsebojnemu spoznavanju, iskrenemu in nezastaritemu, je posvečeno to delce.« pravi pisatelj sam v predgovoru. Temu namenu bo služila ta živahno pisana knjižica res prav dobro, saj vidimo, da je danes vir mnogim razprtijam in nesoglasjem v veliki meri nepoučenost. In z ozirom na to moramo to delce le pozdravljati. Snov je razdeljena v šest poglavij, namreč: 1. Srbija v prvi polovici preteklega stoletja. 2. Prvi pojavi socializma v Srbiji. 3. Svetovaz Marković. 4. Prve delavske organizacije. 5. Ustanovitev sindikalne organizacije in srbske socialne demokratične stranke. 6. Srbska socialna demokratična stranka. Ker se pisatelj ne omejuje zgolj na zgodovino srbskega socialističnega gibanja v ožjem pomenu besede, temveč ga riše v tesni zvezi z vsem srbskim kulturnim, gospodarskim ter zunanjim in notranjim političnim razvojem, bo knjižica gotovo zanimala najširšo javnost. In ravno radi tega njenega splošno informativnega značaja jo vsem toplo priporočamo.

Naše tržno nadzorstvo. Že zadnjič smo se povpraševali, čemu ga imamo, vendar tega ne ve živ krst. Ljubljanski mesarji-izvozniki preskrbujejo mesto s »prvovrstnim« mesom. V zgodnjih jutranjih urah se večkrat vidi po okoliških cestah, kako se mučijo mesarski vajenci s »prvovrstnimi« bušami, napol mrtvimi kravami, ki jih bolj rinejo kot gonijo. Vidi se jim, da so skozi in skozi tuberkulozne. — Tako meso uživamo za drag denar kot »prvovrstno«, tržno nadzorstvo pa spi. Svoj čas je imele tržno nadzorstvo gotov pečat, s katerim je žigosalo meso. Sedaj, ko je vse »prima«, seveda tega ni treba! Čemu tudi, saj so Ljubljančani z vsem zadovoljni in pa neizmerno hvaležni, da smejo plačevati za slabo blago oduške cene.

Obisk vojaških grobov v Judenburgu. Ker se izvrši prevoz judenburških žrtev že v sredi tega meseca, je poslal odbor dva odposlanca v Judenburg, da uredita vse potrebno s tamošnjimi oblastmi glede izkopa in prevoza.

Odposlanca sta bila sprejeta na kolodvoru v Judenburgu od zastopnikov slovenske kolonije. Znano je namreč, da biva še vedno okroglo tisoč slovenskih delavcev v raznih podjetjih in rudokopih v okolišju Judenburga. Ta kolonija se je od početka akcije zanimala za prenos ustreljenih žrtev v domovino in je radi tega osnovala poseben pododbor, v katerem zastopa judenburško občino tamošnji župan. V osebnem razgovoru z domačimi se je pokazalo, da je judenburško prebivalstvo še vedno naklonjeno bivšemu slov. 17. pp. in ga ima v najlepšem spominu. Videlo se je pa to tudi na pokopališču samem. Grobovi v Judenburgu umrlih in tamkaj pokopanih »Janezov« so brez izjeme skrbno negovani, vsak ima nagrobni križ z imenom in podatki o smrti pokopanega. Na praznik vseh svetnikov so — po izvestju

naših tamošnjih rojakov — vsi ti grobovi okrašeni in razsvetljeni.

Posebna pažnja se posveča našim žrtvam — po prekem sodu ustreljenih vojakov — in so ti grobovi vsi s cvetjem zasuti. Tudi v tem so Judenburžani pokazali svojo veliko človekoljubnost in počestčenje do ustreljenih, da so jih že pokopane prenesli na svoje cerkveno pokopališče. Čast in hvala jim! To bodi v tolažbo vsem onim prizadetim rodbinam, kojih svojci počivajo v tej zemlji. Ob tej priliki naj se zahvalimo g. županu Kleindienstu za veliko skrb, kakor tudi g. podžupanu Stoll-u in obč. svet. Aich-u za prijazno pomoč in podporo našima odposlancema, posebno pa pododboru slov. delavcev. V splošnem se je opazilo, da skrbe občine na Gor. Štajerskem za vojaške grobove in jim postavljajo razven tega tudi skupne spomenike. Naš odbor je istotako postavil na tukajšnjem pokopališču skupen spomenik vojakom, ki so prešli kri in dali življenje za osvoboditev svoje domovine. Odkritje tega spomenika se bo vršilo o priliki pogreba judenburških žrtev.

Umestna odredba prosvetnega ministva. Prosvetno ministvo je srednješolskem najstrožje prepovedalo včlanjenje pri političnih društvih.

— **Čevlje kupujte** od domačih tovarn tvrdke Peter Kozina et Ko., z znakom Pecko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

THE REX Co., Ljubljana
Gradišče 10. • Telefon št. 268 int.
Adicijski stroji.

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
100 švic. frankov stane	1735.—	1780.—
100 franc. frankov „	640.—	650.—
100 laških lir „	460.—	483.50
100 čeških kron „	284.—	292.—
100 nemških mark „	0.30	0.32
100 poljskih mark „	0.20	0.20
100 avstrijskih kron „	0.13	0.14
100 ogrskih kron „	1.70	1.90
100 bolg. levov „	78.—	73.—
100 dolarjev „	9500.—	9600.—
100 angl. funtov „	44200.—	45600.—

Razpredelnico čitajte tako: Aho hočete kupiti na pr. 100 franc. fran. morate dati zanje ta teden 640.— dinarjev, prejšnji teden pa je stalo 100 franc. frank. 650.— dinarjev.

Curiška borza.

	2. maja	18. aprila
100 dinarjev	je stalo	5.75 5.55
100 franc. frankov „		37.37 36.75
100 laških lir „		27.12 27.27
100 čeških kron „		16.48 16.34
100 nemških mark „		0.02 0.02
100 poljskih „		0.01 0.01
100 avstrijskih kron „		0.0077 0.0077
100 ogrskih „		0.10 0.10
100 bolg. levov „		4.20 4.05
100 dolarjev „		553.50 550.25
100 angl. funtov „		2569 — 2695.—

Dinar je poskočil ta teden malo višje, kakor je njegova običajna vrednost v zadnjem času. Nedvomno je uplivala pri tem sestava nove vlade, ki je zadovoljila vse opozicijske stranke. Ako se posreči sedaj še sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci in uredi uprava, predvsem pa železniški promet, potem smemo upravičeno upati, da bo vrednost našega dinarja stalno rasla.

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Anton Brandner.

Oglasi v „Novi Pravdi“ imajo uspeh!

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?
Uporabljalj Elza-Fluid!
Potrebuješ dobrodelno in okrepujoče mazilo?
Uporabljalj Elza-Fluid!
Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?
Uporabljalj Elza-Fluid!
Ali želiš najboljšo za negovanje zob, kože, glave?
Uporabljalj Elza-Fluid!
Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?
Uporabljalj Elza-Fluid!
Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?
Uporabljalj Elza-Fluid!



Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš:

To je najboljšo, kar sem kedaj okušal!

Išči Elsafluid v vseh dotičnih poslovnica h, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnate ali 1 špecialna steklenica 24 Din
12 dvojnatih „ 4 špecialne steklenice 84 „
24 „ 8 špecialnih steklenic 146 „
36 „ 12 „ 208 „

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-švedska tinktura za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski duh za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysol. Lysoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje, Aelika steklen. 13 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din, sirup za podgane in miši 7 Din. — Za pridatek so pakovanje in poštnina računa posebej.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplačila. Adresirati natančno:

EUGEN V. FELLER
lekarnar, STUBICA DONJA
Elzatrž št. 357, Hrvatsko.

IVAN JELAČIN, Ljubljana
Uvoz kolonijalne in špecerijske robe
Tvrdba ustanovljena leta 1888.
Solidna in točna postrežba.

Konfekcijska tovarna
Fran Derenda & Cie., Ljubljana
Pisarna: Emonska cesta 5. telef. interurb. 318.
Tovarna: Erjavčeva cesta 2, nasproti dramskega gledališča. Telefon interurb. 294.
Najmodernejša in največja tovarna moških dečjih in fantovskih oblačil.
77 Konkurenčne cene.

POZOR! Modni salon POZOR!
Stuchly - Maške
Ljubljana, Židovska ulica št. 3.
Zalni klobuki vedno v zalogi! - Popravila se sprejemajo!
Priporoča najnovije modele slamičnikov, svilenih klobukov in čeplc.
PRIZNANO NIZKE CENE.

Poslušajte
dobro in zapomnite si, da kupite radi velikanskega nakupa direktno iz največjih svetovnih tovarn sukno, volno, cefir, platno, hlačevino, robce, ter sploh vso manufakturno robo najceneje v veletrgovini
R. STERMECKI, CELJE.
Cenik zastoj. Cenik zastoj.

Za vsa plesarska dela, lakiranje vozniških koles v ognju in lakiranje avtomobilov se priporoča
Tone Malgaj
Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6.

Gradbeno podjetje
Ing. ĐURIČ in DRUG.
Ljubljana, Bohoričeva 20.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica
v Celju r. z. z. o. z.

Pisarna: CELJE, Aleksandrova ul. 4.
Najvišje obrestovanje vlog na hranilne knjižice in v tekočem računu brez vsakršnega odbitka. Hranilne vloge vezane na daljše odpovedne roke in večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru. Poštnohranilniške položnice so na razpolaganje. Posojila pod ugodnimi pogoji. Eskomptiranje povzetij in trgovskih računov. Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. do 6. ure popoldne.

Kolesarji, pozor!
Ogledajte si pred nakupom prvovrstna kolesa
Puch in Waffner
pneumatika najboljšo nemško znamko ter vse druge potrebščine po najnižjih cenah pri tvrdki
IGNAC VOK
Ljubljana, Sodna ul. 7.
Podružnica: Novo mesto, Glavni trg 73.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
Šelenburgova ulica št. 1 (prej Slovenska eskomptna banka)
Kapital in rezerve Dinarjev 17,500.000.—
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Brzjavlj: TRGOVSKA. Telefoni: 139, 146, 458.
PODRUŽNICE: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica
EKSPOZITURE: Konjice, Meža-Dravograd, Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)

O. BERNATOVIC Ljubljana, Mestni trg 5.
Konfekcijska trgovina

spodarja. Ko ji je prišel praviti o lepem, mladem gospodu, so se zasvetile natakariči oči.

»Kaj če bi bil to moj tihotapec?« si je mislila. Rekla je Cliffordu naj le pripelje svojega gospoda.

Past.

Ker je William vedel, da policija ne opazuje več krčme »pri britanskem levu« se je zmenil za danes tam z Jimom.

Ta mu je sporočil vse novosti, med drugim tudi, da zahaja Clifford k »britanskemu levu«, najbrže zaradi nove natakariče.

»Nova natakariča?« je vprašal Jack, ki ni še ničesar vedel o njej.

Jim je pričel pripovedovati o njeni izvanredni lepoti in dobil od Jacka naročilo, naj jo opazuje, če je pošena deklica, ali vlačuga. Jack ga je odpustil z besedami:

»Pazite mi na propalico Clifforda!«

Maskirani je ostal sam.

»Jim je zvest, vzal ga bom seboj na ladjo. Sedaj pa si hočem pogledati slavno krasotico.«

William je pritisnil na gumb in mala linica se je odprla. Pokazala se je lepa glava.

Jak je bil presenečen, a tudi policijska špijonka je zrla z dopadanjem lepo moško prikazen. Mislila je, da ima pred seboj dolgo iskanega »tihotapec«.

William je naročil steklenico vina, ter povabil lepoticu. A ta ni imela časa. Rekla je, naj pride včasih zvečer, ko ima manj dela. V Williamu je zaplula vroča kri, ko je zrl v te krasne oči. Prosil je Bessy, če mu ne more dovoliti sestanka. Po dolgem pregovarjanju mu je rekla:

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponalisa pridržana.)
(Nadaljevanje.)

»Zakaj bi ne bilo mogoče? Saj tiči tudi sedaj tvoj strežaj John v ječi za tistih 10.000 funtov, ki si jih izmaknila Macu. Kaj meniš, da se tako hitro kdo upa osumiti lorda Duncana? Le čakaj, ravno tako bo lahko obsojen Jean, da je ukradel gospej Marsdenovi dragoceni nakit. Ti je sedaj zadeva jasna? Glavna stvar je, da imaš dragulje, saj se da nakit predelati!«

Namesto odgovora dobi lord Duncan od Nelly strasten poljub.

»Kje pa je stari?«

»Spravila sem ga v posteljo, slabo mu je. Veš... tisti prašek, ki si mi ga dal, deluje izvrstno! Samo da bi bilo skoraj po njem, ah, kako srečna bova potem! Tebi se niti ne sanja, kako bogat je moj preljubi Mac. Dobro je pri tem to, da ničesar ne slutiti, ker sem ž njim nadvse ljubezniva. Saj se ne bo treba dolgo hliniti!« In strastno se privije k svojemu ljubincu.

»Le pazi, ne prehitro, to mora iti počasi, da je videti povsem naravno. Toda pojdiva, pogrešali bodo zlasti tebe. Saj se snideva zopet kmalu.«

Vstaneta poljubovaje se ter odideta.

Bessy vsa trepeče. »Da je kaj takega mogoče! No, Jak bo lahko zadovoljen!«

Vsa v strahu se oprezno zopet poda v družbo. V skrbih se ji približa Edvard, ki ji že na obrazu vidi, da je še vsa zbegana. »Kaj ti je, Bessy?« jo skrbeče vpraša.

»Pojdiva, dovolj je za danes,« mu odgovori ter se ga oprime. — — —

Kmalu sedita v svojem vozu.

Bessy se stisne k Edvardu, sedaj jo še prav stresa groza, ko misli na to, kar je čula.

»Kaj se ti je vendar pripetilo, dušica?« jo zopet vpraša Edvard ter jo stisne k sebi.

»Nekaj groznega! Podrobnosti ti povem doma. Rečem le toliko, da so vse vlačuge v celem Whitechapple nedolžna jagnjeta v primeri z Mac Donellovo ženo.«

»Tudi jaz sem izvedel od Clifforda take stvari, ki bodo Jaka silno zanimale. Že prvi najin nastop se je sijajno obnesel. Dovolj, predraga soproga, da ti čestitam.«

»Zakaj se norčujete iz mene?« mu odvrne trpko ter mu globoko pogleda v oči.

»Mislim popolnoma resno, draga Bessy,« pravi nežno Edvard ter strastno poljubi njeno lepo roko. »Najraje bi bil pri polkovniku podavil vse pokyke, ki so se sukale venomer okoli tebe, zlasti pa še lorda Duncana, ki ti je bil vedno za petami.«

»Glejte, glejte,« se smeje Bessy, potem pa pristavi resno: »Lorda Duncana bi pa res ne bilo škoda!«

Voz se ustavi na dvorišču Jakove hiše.

»Videla bom. — Pridite jutri večer ob 9. uri. Pri zadnjih vratih vas bo čakal deček.«

Ko se je odstranil William, je obvestila Bessy policijo o jutrišnjem sestanku.

Clifford je obvestil barona Hardyja, da lepa natakariča ne bo posebno trd oreh, vendar pa obstoja na tem, da pride baron sam k njej. Hardy se je odločil, da bo najel v hiši sobo in se tamkaj sestal z njo, da mu ne bo potrebno hoditi v priprosto krčmo. Clifford je obljubil, da uredi vse povoljno.

Kako se je začudil Jak, ko sta mu povedala tovariša, ki sta bila preoblečena v stražnika, da sta videla deklico, ki je natakariča pri britanskem levu, ko je odhajala z Davisom od policijskega šefa. William je takoj zapopadel položaj.

Potem sta poročala še več stvari, med drugim tudi, da se je pokoril izdajica John v valovih Themse.

Sestanek.

Prišel je večer, ko je hotela izročiti Bessy »tihotapec« policijski oblasti. Vsa hiša je bila polna stražnikov.

Bessy ni bila v gostilniški sobi. Čakala je na stopnišču. Hotela je peljati nič slabega slutečega v sobo za goste v prvem nadstropju in ga tam omamiti.

Kar naenkrat se prikaže v veži Clifford.

Bil je že dopoldne pri krčmarju, da bi najel sobo za barona, a ga ni dobil doma. Sedaj je pripeljal tudi barona s seboj, ki je čakal pred vhodom.

»Čuj, draga,« pridrži mladi mož svojo spremljevalko med vrati, »ali ne bi bilo lepše, če bi bila res mož in žena?«

»Mogoče,« odvrne Bessy, »toda ne govoriva sedaj o tem. Sploh, kaj bi pa rekel k temu najin gospodar?«

Pred svojo sobo mu poda roko, ki jo dik strastno pritisne k ustom, še en pogled in že se zapro za njo vrata.

Z odprtimi očmi je pričakala jutra. Deloma ji ni dala spati grozna tajnost, ki jo je slišala iz ust Mac Donellove žene, deloma so jo razburjale Edvardove besede. Vedno ji je stal pred očmi ter jo proseče gledal. — Zavedala se je, da bi ga morala objeti, če bi stopil sedaj pred njo. — — —

»No, si že kaj premišljala o mojem predlogu?« jo na hodniku spotoma vpraša Edvard. »Jaku sem že vse povedal.«

Bessy oblije rdečica.

»Premišli torej, zvečer ob devetih bom čakal na odgovor pred tvojo sobo.«

Jak je bil s poročilom obeh zelo zadovoljen in tega ni prav nič prikrival. Zadovoljna sta zapustila tudi Bessy in Edvard njegovo sobo.

»Torej ne pozabi, draga, ob devetih,« ji še zašepeče Edvard ter izgine v nasprotni smeri.

Bessy je bilo srce prepolno. Čim bolj si je zbijala Edvarda iz glave, tem bolj je venomer mislila nanj. Kako se je le mogla svoj čas zaljubiti v moža s krinko, v nepoznanega Jaka, ko sedaj vendar čuti, da ljubi nad vse Edvarda!

Tudi Molly je kmalu opazila, da teži Bessy nekaj srce, toda ni je izpraševala. Dozdevalo pa se ji je, kaj mora biti. Čim bolj se je bližala deveta ura, tem nemirnejša je postajala Bessy.

Naposled se ne more več vzdržati. Ihite se vrže Molly na prsi ter jeclja: »Ah, kako ga ljubim, samo kaj naj storim?«

»Stori, kar ti veleva srce!« ji odvrne prijateljica.

Devet je ura. Že nekaterikrat gre Edvard nestrpno mimo Bessyinih vrat ter pričakuje, da se odpro.

Zopet postoji pred vrati, toda nobenega glasu ni slišati. Že hoče potihoma oditi, kar se nenadoma odpro vrata. Obleka zašušti.

»Edvard,« pokliče tiho ženski glas.

»Bessy,« zašepeče vzradoščeno mladi mož.

Njegovo razburjeno srce navdaja nepopisna radost, ki se še poveča, ko čuti, da se ga Bessy s svojimi mehikimi rokami nežno oklene okrog vratu, ter ko vidi, da more svojo izvoljenko poljubljati na roznate, sočne ustnice, ne da bi mu to branila.

»Bessy, moja sladka, moja edina ljubezen!«

»Edvard, dragec moj, nisem se hotela prej podati k počitku, dokler ti ne voščim: Lahko noč, ljubček! Molly tudi še bdi,« pristavi Bessy pomembno.

»Bessy, ali mi ne zaupaš?«

Ko je hotel stopiti Clifford v gostilniško sobo, ga je zadržala Bessy.

»Ali je gospod tu?« je vprašala.

»Da,« je odgovoril Clifford ki ni verjel svojim ušesom.

»Potem mu recite naj pride. V sobi št. 3 ga pričakujem!«

Clifford je obvestil barona, ki ga je poslal domu, sam pa je stopil v hišo.

V sobi je bilo temno. Deklica ga je peljala k stolu in se vsedla poleg njega. Ko jo je hotel baron objeti, ga je omamila.

Bessy je obvestila stražnike, ki so odnesli barona, namišljenega morilca deklet.

Ko je ostala sama, sta jo nenadoma objeli dve roki.

»Kdo ste,« je prestrašena zavpila.

»Tisti, ki si ga hotela izdati,« je odgovoril neznanec. Sporoči policiji, da se je zgodila pomota. Ti pa, deklica, se premisli, predno boš hotela še enkrat izdati Jacka.«

Pri zadnji besedi je Bessy omedlela.

Baron Hardy, ki so ga vsi imeli za tajinstvenega morilca je bil izpuščen šele, ko je dobila policija obvestilo o pomoti.

Uboga Jana.

Baron Hardy je izvedel, da je pomagala Jana Ellen pri rešitvi. Sklenil je maščevati se nad njo. Zli duh mu je pomagal najti grozno maščevanje. Če umori Jano in ji zada strašne rane, ki so se našle na žrtvah tajinstvenega morilca, se bo maščeval na blazni ljubici in možu, vsled katerega je prebil strašne ure na policiji.

»Oprosti, toda pomisli, Edvard, da nimam nič drugega kot svojo deklinško čast!«

»In ta ostane od moje strani nedotaknjena,« zagotavlja Edvard iskreno. »Nočem te preje posedovati, dokler nisi postala — moja žena.«

»Edvard — to hočeš res storiti?«

»Ali si o tem dvomila, ljubica?«

»Toda prevdari! Jaz sem uboga deklica, ti naobražen mož in — — —«

»Ti si moja, sladka golobica, edina, po kateri hrepeni moje srce. S tajinstvenim možem sem se že razgovarjal o tem in tudi še o marsičem drugem. On mi je popolnoma razodel svoje misli in me odlikoval z dokazi svoje naklonjenosti. Da, on hoče celo s svojim vplivom doseči, da postaneva mož in žena v najbližji bodočnosti. Bessy, ali nimaš tudi ti vtisa, kako čudovita sredstva mora imeti ta mož na razpolago?«

Iz njenega žarečega obraza povzame, da je po teh besedah močno zardela.

»Sedaj pa, dragi Edvard, dovoli, da odidem,« poprosi čez nekaj časa, ko ga je z vročimi poljubi in objemi uverila o svoji ljubezni in naklonjenosti. »Presrečna sem, sedaj bi bila rada s svojimi mislimi sama in nemotena v svojem razmišljanju o sreči, ki me je doletela.«

»Lahko noč, ljubica, sladko spavaj!«

Bessy ga v slovo poljubi še enkrat, divje-strastno, nežno-vdano. Nato se zapro vrata njene sobice.

Vražja ženska.

»Tukaj, ljubi Mac, sem ti zopet pripravila eno tvojih najljubših jedi. Upajmo, da ti bo tvoje moči posebno poživila, kajti tvoje stanje me navdaja s težkimi skrbmi.«

»Hvala ti, draga Nelly,« odvrne polkovnik Mac Donnell, ter nežno poljubi roko svoje lepe soproge. »Tvoja sodba te ne vara, vsak dan se čutim slabjšega. Zdi se mi, da mi dnevno ginejo telesne moči. Tega zagonetnega stanja si sploh ne morem tolmačiti.«

Nelly postavi svojemu možu jed na mizo.

»Ti pa prav nič ne ješ meni pripravljene jedi,« reče polkovnik nekako začuden, ko opazi, da si je njegova soproga vzela jed iz druge posode. »Ali nočeš pokusiti prigrizka moje porcije?«

»Ne, dragi, le jej, saj ni preveč zate!«

Polkovnik je v resnici mnogo jedel, kar se prav nič ni skladalo z njegovo vnanostjo. Sicer tako sveža, cvetoča lica so bila upadla. Oči so ležale globoko v svojih votlinah, močna postava je bila skrivljena kot starčkova...
Po končanem kosilu odnese služabnik posodo, Nelly odide s svojim možem iz jedilnice.

»Čudno, že zopet mi postaja slabo,« reče polkovnik, ko se vsede v svoji sobi v naslanjač.

»Ali naj pošljem po zdravnika?«

»Ne, ljuba Nelly, vesel sem, če nimam ničesar opraviti z mazači.«

»Odpri okno, moje srce mi dela skrbi.«

Rečeno — storjeno.

Drugo jutro so našli ob robu ceste truplo, zavito v volneno odejo, z znaki tajinstvenega morilca.

Ljubezen zmaga.

To poglavje pripoveduje, da sta se Jack in Ellen pobotala. Ljubezen je premagal ponos in Ellen je odpustila.

Dvomi.

Ker je napravila umorjena Jana utis poštenega dekleta in po drugih znakih, je policija dvomila, da bi bil Jack morilec te deklice. Teh dvomov jih je naposled rešilo pismo:

Londonskemu policijskemu ravnateljstvu!

Deklica, ki se je danes našla mrtva ni moja žrtev. Ne morim nedolžnih — temveč le propale. Poizvedoval bom po krivcu. Jack.

Policija je poverila zopet lepi, mladi deklici nalogo zaslediti Jacka, ali pa kakega njegovega tovariša.

Molly Gordon, nova policijska ogleduhinja, je obiskovala vse zabave v Whitechapple. Na nekem plesu se je res seznanila z mladim mornarjem. Povabil jo je na kozarec vina in med razgovorom je Molly opazila, da ima mož umetno brado.

»Morda bo to eden izmed njih,« si je mislila, ter sklenila, da ga ne izpusti iz oči. To ni bilo težko, ker se je možu dopadla in jo je prosil za sestanek. Dogovorila sta se za sredo zvečer.

(Konec.)

Mlada žena hiti k oknu, da ugotovi želji svojega moža. Okrog njenih ustnic se pojavijo satansko veselje in okrutno zmago-slavje. Lepa ženska z vražjimi lastnostmi se zaveda, da se katastrofa bliža, da bo kmalu na cilju svojega zločinskega naklepa.

Sedaj se vsede poleg svojega moža.

»Kedaj moraš zopet v Aldershott?«

»V taborišče? Danes zvečer, moja draga. Ob devetih odjedim od tukaj in se vrnem pojutranjem jutraj. Te ježe me vedno prav požiwe. Že zadnjič sem se vrnil povsem oživljen in okrepčan in tako, upam, se zgodi tudi sedaj.«

»Da, toda zadnjikrat,« šepeče neslišno Nelly.

Polkovnik motri svojo lepo soprogo z nežnimi pogledi.

»Midva sva vendarle prav izredno srečen zakonski par. Ko sem te poročil, sem skoro dvomil, da bova tako srečna in zadovoljna.«

»Zakaj?« vprašuje Nelly.

»Ker sem toliko starejši od tebe, draga, zato sem dvomil. Ti si vendar tako mlada in lepa. Že sem se bal, da se kmalu pokesaš, da si sledila pred oltar takemu priletnemu pustežu.«

Lepa grešnica se nežno privije k svoji nič hudega sluteči žrtvi. —

»O, ne, ti si moj najboljši, edini Mac. Ljubim te in sem nadvse srečna.«

Polkovnik poljubi svojo mlado ženo. Niti v sanjah mu ne pride na misel, da je ljubljeno bitje — njegova morilka.

Končno se Nelly dvigne s sedeža in odide v svojo naravnost pravilčno opremljeno sobo. Za seboj skrbno zaklene vrata. Potem odpre majhen predal v svoji pisalni mizi, iz katerega vzame mal zavojček. Pri tem s pravcatim peklenkim smehljajem šepeče:

»Učinkovalo je in kar je pri tem najboljše, da nihče ne more imeti najmanje sumnje. Kmalu se bo govorilo, da je polkovnik Mac Donnell težko obolel na zavratni mrzlici in potem bo — umrl. Ha, kako sijajno se je posrečil moj načrt. Kmalu postanem žena svojega Georga, veliko bogastvo mojega pokojnega moža pa postane moja last.«

Večkrat premeri sobo.

»Še enkrat hoče jezdit v taborišče. Vsled tega strup sicer za enkrat še ne bo učinkoval, kot želim. Ko pa se povrne, so njegovi dnevi šteti in nekoga jutra se nič več ne zbudi. Seveda je njegovo telo zelo odporno. Kdo drugi bi že podlegel učinku strupa, toda tudi njemu se bliža zadnja ura!«

Zavojček s trupom zopet zaklene v pisalno mizo.

»Škoda, da odjezdi moj mož danes tako pozno v Aldershott. Tako rada bi se sestala z Georgom, toda jutri je tudi še en dan in tedaj hočem veselje prepovedane ljubezni uživati iz polne kupe in z vsemi nasladami.«

Tajinstveni morilec deklet.

(Vsebinska v »Jugoslaviji« objavljena dela. — Konec.)

»Kakšno luč?«

»Kaj še nič ne veste? Dick, povej jim vendar to čudno zgodbo!«

»Dobro torej, a ne motite me. Pred par dnevi sem imel nočno službo na ladji. Ko strmim predse v vodo, zagledam kar na enkrat svetel žarek, ki se je premikal po vodi. Tik mimo moje ladje je plaval. Mislim sem na copernijo, ker je izključeno, da bi se premikala luč pod vodo brez človeške pomoči. Pozneje sem menil, da sem se zmotil, a tudi drugi so jo videli!«

Poslušalci so se začudeno spogledali in ugibali, kaj bi to bilo. Le tujec v kotu se je porogljivo smehljajal.

Ko so odhajali mornarji, je poklical lepi tujec Toma, ter ga povabil na kozarec groga. Rekel mu je, da je slišal, da je odpuščen in mu ponudil mesto krmarja na mali ladji. Tom je seveda takoj sprejel, posebno, ko je tujec omenil plačo, ki je bila nad pričakovanje visoka. Samo en pogoj je stavil tujec: strogo molčečnost. Naročil je še Tomu, naj pride čez dva dni ob 10. uri zvečer na zahodni breg Themse v hišo št. 19, da se zmenita in ogledata ladjo. Nato je odšel.

Na policijski stražnici.

Šef kriminalne policije je sprejemal poročila stražnikov. Kar naenkrat vstopi v sobo znani detektiv Davis in prosi šefa kriminalne policije za par besed v privatni sobi. Ko odideta, se dva izmed stražnikov skrivnostno spogledata in eden zašepeče drugemu v uho:

»To mora biti važno. Misliš da bi ne bilo dobro obvestiti Jaka.«

»Ne, ne, počakajva, morda izveva še kaj več.«

Medtem je pripovedoval detektiv Davis policijskemu šefu:

»Kar se tiče umora na bregu Themse so mi pripovedovali stražniki, da so našli truplo nenadoma na ulici, ko so hodili gori in dolji po bregu. Videli so izginiti moža čez ograjo v Themso. Čolna ni bilo nikakega v vodi. Mož bi bil moral plavati, a voda je bila daleč na okoli popolnoma mirna. Mislim, da mora imeti Jak na bregu kako skrivališče, morda kak star kanal. Breg Themse se mora takoj natančno preiskati. Kakor vse kaže, ima Jak tudi pomagače. Če bi ga kdo izmed njih izdal, bi ga mogoče vendar dobili.«

»Dobro bi bilo, če bi razpisali nagrado.«

»Tako je, takoj jutri moramo objaviti v časopisih nagrado, recimo 1000 funtov sterlingov.«

Policijski šef je nadaljeval:

»Davis, jaz imam lep načrt. Pojdiva v Whitechapel in poiščite par vlačuge, ki so v zadnjih dneh koga oskubile. Ta dekleta naj se sprehajajo zvečer ob bregu. Stražniki, preoblečeni za delavce in podobno bodo v bližini. Tako ga bomo dobili, morilca.«

»Izborna, takoj ukrenem potrebno!«

Davis je odšel. Iz množice stražnikov, ki so bili v predsobi, sta mu dva moža neopazno sledila.

Zasledovanje Jaka.

Drugo jutro je bilo objavljeno v listih sledeče:

Tisoč funtov sterlingov nagrade!

Kdor izroči policiji tajinstvenega morilca deklet dobi gornjo nagrado in se mu vsaka kazen odpusti.

Policijsko ravnateljstvo.

Drug večer se je res sprehajalo po obrežju Themse par deklet, o katerih se je namenoma razneslo, da skubejo in ropajo mornarje, če jim le pridejo blizu. V hišah in vseh mogočih skrivališčih je bilo skritih nebroj stražnikov. Tudi Davis je bil med njimi.

Naenkrat se je prikazala na ograji ob reki temna senca. Rezek žvižg in stražniki so planili na moža, ki je stal na ograji. Tu pa so ostrmeli. Mož je bil slamat. Razjarjeni nad toliko predrznostjo so iskali odkod bi se lahko priplazil človek, ki je postavil slamatnega moža. A zaman, nobenega sledu.

Kar naenkrat pridrvita po cesti dva moža in kričita:

»Policija, policija, hitro za nama. Tam za vogalom leži ženska truplo, in že sta zopet odhitela.«

Ko je dospela policija na označeno mesto, ni videla ničesar. Takoj so spoznali, da so bili prevarani. Hiteli so nazaj na svoje mesto in videli vlačuge vse preplašene. Jak je prišel preko ograje, a ko so se kriče

skrile v bližnjo hišo, je zopet izginit, kot da se je pogreznil v reko. Stražniki so preiskali vse obrežje — a zaman. Jaka niso dobili.

Srčne bolečine.

Cliford je pisal Ellen, da jo njen zaročenec goljufa in da se sama lahko prepriča o tem. Na ta način jo je splejal v vilo, ki jo je imel baron Hardy izven mesta, ne da bi mati kaj slutila. Šele prepozno je spoznala revica, da je ogoljufana.

Baron Hardy je seveda takoj posestil svojo žrtev. Ker pa se mu je ta upirala z vsemi močmi in ker je moral v klub, jo je zaklenil in ji obljubil svoj obisk, ko se vrne.

Morilcu na sledu.

Zopet je imel policijski šef idejo. Izvršila pa se je tako-le:

Mlad, vitek stražnik se je napravil v žensko obleko in se sprehajal po bregu Themse. Pod obleko je imel skrito orožje in poleg tega je bilo v vseh bližnjih hišah skritih polno tovarišev.

Že so vsi mislili, da Jaka to noč ne bo, ko je pridrvela množica in slišalo se je vpitje:

»Primité ga — on je, ki mori vlačuge!« Množica se je približala in pred njo je dirjal mož. V žensko preoblečeni stražnik mu je skočil nasproti ter ga prijel. Peljali so ga na stražnico, kjer so pa dognali, da je mož mornar in se je šele ta dan vrnil z dolgega potovanja.

Zopet jih je potegnil tajinstveni morilec.

Jak v nevarnosti.

Zopet so imeli Jak in njegovi pomagači sestanek v svojem običajnem prostoru za malo krčmo. Z začudenjem so opazili, da manjka tovariš John.

Ko so se pomenili o različnih stvareh so razen Jaka in Jima vsi odšli.

Kar na enkrat se je čulo trkanje in ko je pogledal Jak skozi linico, je vzkliknil:

»Policija!«

Hitro je ugasnil luč in dal tovarišu potrebna navodila. Potem je odprl vrata, ter v istem trenutku, ko so stražniki skočili v sobo, planil na hodnik, ter naglo zbežal v prvo nadstropje. Jim mu je sledil. Policija jih je seveda zasledovala, toda hiša jim je bila tuja in v temi je bilo težko najti pot. Izgubili so sled, in čeprav so potem preobrnili vse, ni bilo ne duha ne sluha o Jaku.

V največji bedi, Jak poplača nedolžnost.

Ta dva poglavja pišeta o ubožni, a lepi Mary, ki ji je prigovarjal Clifford, naj postane ljubica barona Hardyja. Mary je imela bolno mater. Za zdravila ni imela denarja in tako bi se bilo Cliffordu kmalu posrečilo speljati jo s prave poti. K sreči je izvedel Jak za namere starca in obdaril Mary, da je lahko ostala poštena in negovala svojo ljubljeno mater.

V podmorskem čolnu.

Tom je pričakoval novega gospodarja. Točno ob 10. uri je došel lepi, mladi mož. Peljal je mornarja do bližnje hiše, ter trikrat potrkal. Vrata so se odprla in moža sta stopila v hišo. Mladi mož je peljal mornarja v krasno opremljeno sobo. Ponudil mu je prostor na zofi in potem dejal:

»Zvedel sem, da ste molčali o najinem pogovoru. Zato vas sprejemem v svojo službo. Imam ladjo, ki sem jo sam izumil in to vam hočem zaupati. Pogoj je: stroga molčečnost. Če bi kdaj kaj izdali, potem izgubite življenje.«

Neznanec je peljal začudenega mornarja po stopnicah in dospela sta do reke. Pred njima je plavalo nekaj črnega, podobno veliki ribi.

»Vidite Tom, to je ladija,« je rekel tujec strmečenemu mornarju.

Tom je sledil svojemu gospodarju. Ko sta se približala čolnu je opazil, da je čoln železen. Po obliki je bil podoben velikim cigari. Na zadnjem koncu je imel z zlatimi črkami napisano ime: »Teror.«

»To je »strah!« je tolmačil gospodar, ter trikrat udaril na železno ladjino ploščo. Ena teh se je odmaknila in Tom je zagledal stopnice. Vrata za njima so se zaprla in stala sta na električno razsvetljenem hodniku. Ko je Jack razkazal svojemu novemu krmilarju svojo ladjo, ga je peljal nazaj v hišo, izročil mu plačo za en mesec, ter ga povabil na kozarec vina.

Jackovo pismo.

Policijski šef si je nabavil dva policijska psa, ker je upal, da s temi zasledi morilca. Ravno je premišljeval, kako bi bilo najbolje začeti, ko je dobil sledeče pismo:

»Policijski oblasti londonski!

Žalibog mi je bilo zadnje dneve nemoogoče zasledovati nesramne vlačuge.

Sedaj pa bom vsak slučaj natančno presodil, ker so se zadnje vesti o izropanju mornarjev izkazale za goljufive. — Kljub

temu pa se je zopet predrznila ženska oropati moža vsega premoženja.

Jutri ponoči boste našli v Castle-drevoredu truplo te vlačuge.

To je moj neomajni sklep.

Jack.«

Seveda je sklenil podvzeti policijski šef vse, da prepreči umor in prime morilca.

Izginita.

Ko se je vrnil Morris William po par dneh odsotnosti zopet domov je zvedel, da je njegova zaročenka zginila. Mati mu ni vedela ničesar pojasniti. Sklenil je, da poveri šestim svojim tovarišem nalogo, da jo poiščejo.

Elina rešitev.

Obupana je pričakovala Ellen baronovega povratka. Usoda je hotela drugače.

V vili je stanovala še baronova nekdanja ljubica Jana. Uboga dekleta je bilo že napopoln blazno. Jana je izvedela za Ellin položaj in je sklenila rešiti jo. In posrečilo se ji je, da jo je po čudnih in nevarnih potih spravila iz hiše.

Prevarani pohotnež.

Ko se je vrnil baron Hardy v svojo vilo, je našel sobo prazno. Clifford je bil največji revež, ker je baron mislil, da je pomagal deklici pri begu.

V pristanišču Terorja.

Gospodar ga je klical. Tom se je podal k njemu.

»No, kako se vam kaj dopade v novem domu,« ga je vprašal kapitan.

»Hvala izborna.«

»Potem pojdite. Napravila bova mal izprehod po Themsi, da boste spoznali svojo ladjo. Videli boste kako izborna se vozi pod vodo.«

Šla sta v ponornico.

»Tako, krmar, sedaj pritisnite na ta gumb. Vidite, sedaj se pogreza »Teror« do nižine, v kateri potem vozi.«

»Tako, sedaj smo v Themsi,« je rekel kapitan. »Ne bojte se, da bi kam zadeli, ker vozimo pod ladjami.«

Tom je kmalu popolnoma hladnokrvno krmaril in kapitan je bil zadovoljen.

Nov umor.

Ko je prišel William Morris domov, mu je služkinja naznanila vrnitev zaročenke. Hotel je takoj govoriti z njo, a gospa Morris in Ellen ga nista sprejeli.

»Tudi dobro, si je mislil. »To zadevo bomo že jutri uravnali, danes mi je itak potrebno mirne krvi. Skoraj blazen je moj današnji načrt, toda jaz hočem in ker hočem, ni nobene zapreke!«

Hitro je krenil proti bregu Themse in od tam po mali ulici v svojo hišo na zapadnem bregu.

Zvečer.

Čudno! — Danes se je videlo v Whitechapel le malo policistov. Nasprotno pa jih je bilo v Castle-drevoredu vse polno.

Povsod, po večah, za drevesi se vidijo stražniške uniforme. Z neke hiše se je slišalo pritajeno renčanje in lajanje. Tam sta se nahajali policijski šef in detektiv Davis s policijskimi psi.

»Jaz sem mnenja,« je menil Davis, »da se danes prav nič ne bo zgodilo!«

»Upajva,« je odgovoril prestojnik. »Če se danes pripeti kaj izvanrednega v Castle-drevoredu, potem kar lahko greva v pokoj.«

»Saj ni mogoče! Za vsakim drevesom, pri vsaki hiši stoji stražnik. Niti miš ne bi mogla biti umorjena!«

»Ne pozabite, da imamo posla z Jackom.« —

Četa stražnikov je prihajala ravnokar od brega Themse. Pazljivo so gledali možje na vse strani in hodili previdno po sredi ceste.

Nasproti jim pride dekleta.

»Hoj!« je zavpil vodnik čete. Dekle se je takoj približalo. Stražniki so spoznali Alico Mackenzie.

»Vi bi danes tudi lahko ostali doma,« ji je rekel vodnik čete.

Ta se je zasmejala.

»To ste pametni,« je rekla prezirljivo stražniku, »znanec me bo peljal na veselico!«

»Ali se nič ne bojite Jaka?« je vprašal stražnik.

Vlačuga se je zasmejala.

»Od kod naj pa pride, če je vsa ulica polna stražnikov? Ne, nič se ne bojim, in sem popolnoma varna.«

In tilho popevaje je šla dalje.

»Pravzaprav bi jo raje zadržali,« je rekel stražnik vodji patrolje.

»S silo ji vendar ne smem braniti. — Toda kaj je tam? — Stoj!«

Zdelo se jim je, da vidijo senco in takoj na to krič. In že se je slišal tudi žvižg

patrolje — znamenje, da se je prigodilo nekaj izvanrednega.

Stražniki so prihiteli ter zagledali v mlaki krvi truplo dekleta s strašnimi znaki tajinstvenega morilca.

Na mesto katastrofe je prihitel tudi besni Davis s policijskimi psi. Ti so povohali tekočo kri, potem odleteli. Stražniki so jim sledili.

Zasledovali so morilca v smeri proti Themsi. Ravno na bregu bi ga bili skoro dobili v roke, stražnik ga je že prijel za plašč. Vse je drvelo na pomoč, a bila ni potrebna, ker je držal stražnik le prazen plašč. Morilec je bil izginit v Themso, od koder se je čul porogljiv krohot. Stražniki so streljali za beguncem. Nekaj časa se je zdela, kot da kroglje zadevajo oh kovinaste stene, potem pa so sikale kroglje le v valove reke.

Ponos in ljubezen.

Drugo jutro, ko se je vrnil William Morris domov, se nenadoma odpro vrata njegove sobe in Ellen vstopi. William skoči k njej in jo hoče objeti. Toda deklica ga strogo pogleda in se odmakne.

»Ne naprej, William,« pravi, »prišla sem v zadevi, ki mi je za vedno vzela srčni mir!«

Tedaj se William spomni, da je našel predal, kjer je imel spomine na svoje divje dni razmetane in takoj razume. Hoče jo potolažiti, a zaman.

»Predal tvoj pisalni mizi,« nadaljuje Ellen, »me je poučil, da si me goljufal. Sedaj mi ne preostaja drugega, kakor pozabiti nezvesteža!«

Uboga Ellen si je pripisala preveč moči. Začela je ihteti. Williamove oči so zažarele. Hotel je jo potolažiti in ji zatrjeval, da ni nikdar ljubil druge, ko nje.

»O nikar ne pravi,« ga je prekinila, »ali si mar poizvedoval kje sem bila te dni, ko sem bila od doma!«

»Bila si pri svojih prijateljicah, kaj ne?«

»Ne, tam me ni bilo!«

William se je začudil.

»Kaj je to, Ellen? Povej — kje si bila?«

»Tega ti nikdar ne povem. Nimaš več pravice spraševati po mojih skrivnostih!«

In vendar je bila to ljubezen. Poznala je Williama in se bala posledic, če bi mu izdala barona Hardyja.

»Ellen,« je prosil William, »povej mi vse, kar se ti je pripetilo.«

»Ne! Nimaš nobene pravice do mene. Samo moj sorodnik si še, ničesar več!«

Mladi mož je obledel.

»Ellen, ljubica, ali mi ne moreš oprostiti?«

Elen je izbojevala hud boj.

»Ne,« je odgovorila mrzlo in zapustila sobo. Zunaj je obstala in premišljevala. Ali naj se vrne? Ne — sedaj ne — morda kasneje — ko bo obžaloval in zopet prosil odpuščanja.

Kaj sedaj?

Policija si zopet enkrat ni vedela pomagati. A nekega dne je dobil policijski šef zopet pismo, ki ga je spravilo na novo idejo. Pismo se je glasilo:

»Londonsko policijsko ravnateljstvo!

Nagrade 1000 funtov sterlingov nisem dobil, ker niste ujeli morilca. Kaj naj bi tajil? Bil je Jack, ki ste ga zadnjič skoraj zasačili v sobi brez oken za krčmo na pristanišču. —

Jaz sam sem bil njegov tovariš. A ni se mi zaupal. Jacka nisem videl samo enkrat. Bil je maskiran, tako, da ga ne morem opisati. Slišal pa sem nekoliko o njem. On je mlad in iz boljših krogov.

Ima veliko ljubezenskih doživljanj, ker dekleta kar nore za njim.

Morda zadostuje to, da ga zgrabite. Če izdam več, me bo morda stalo življenje, ker Jakovi tovariši ne poznajo šale.«

To pismo torej je povzročilo pri policijskem šefu, da je sklenil, da poizkusi dobiti morilca v roke še potom kakega ljubezenskega razmerja.

Vigilantinja.

Policijski šef je poiskal lepo dekleta, ter jo poslal z vsemi potrebnimi navodili v neko krčmo ob Themsi kot natakario.

Rekel ji je, da gre za nekega tihotapca. Izročil ji je tudi omarico, v kateri je bila krpa, prepojena z omamljajočo tekočino.

Bessy Wilkes, tako se je imenovalo dekleta, je nastopila svoje mesto, ter mirno čakala, kdaj da pride mlad, lepi mož, ki naj bi bil njen tihotapec. Policija pa je pošljala po enega stražnika, da bi bil v slučaju potrebe pri roki.

A Jacka ni bilo in tudi umora ni bilo novega.

»Pri britskem levu.«

Clifford, ki je bil vedno na lovu za lepimi deklicami je staknil tudi Bessy Wilkes. Takoj jo je skušal pridobiti za svojega go-